

NAJVYŠŠÍ SÚD
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Bratislava, 24. apríl 2017

Stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

Dňa 5. apríla 2017 sa uskutočnilo zasadnutie trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, na ktorom bolo prijaté nasledovné stanovisko (Tpj 11/2017):

A.

1/ Prezumpcia neviny (§ 2 ods. 4 Trestného poriadku) sa týka osoby obvineného v aktuálne vedenom trestnom konaní a nie je porušená, ak sa o účasti tohto obvineného na žalovanej trestnej činnosti zmieňuje výrok alebo odôvodnenie skoršieho rozhodnutia súdu, ktorým bola odsúdená iná osoba;* rovnako len voči odsúdenej osobe (alebo v inej modalite rozhodnutia podľa § 9 ods. 1 písm. e/ Trestného poriadku) je založená prekážka právoplatne rozhodnutej veci - v následne vedenom trestnom konaní teda môže byť stíhaná iná (ďalšia) osoba zo spáchania toho istého činu.**

2/ Súd schvaľuje dohodu o vine a treste bez vykonania dokazovania (ide o výnimku z pravidla podľa § 2 ods. 19 Trestného poriadku), pričom toto rozhodnutie vyvoláva v zmysle § 334 ods. 1 Trestného poriadku právne účinky len vo vzťahu k obvinenému. To primerane platí aj o prijatí vyhlásenia obvineného, že je vinný zo spáchania skutku alebo niektorého zo skutkov uvedených v obžalobe, alebo vyhlásenia, že nepopiera spáchanie takého skutku podľa § 257 ods. 5, 7 Trestného poriadku.

Ak súd následne rozhoduje o obžalobe podanej proti inému obvinenému (hoci zo spáchania činu pokrytého skôr schválenou dohodou) alebo o vine iného obvineného (hoci zo spáchania činu pokrytého skorším prijatím vyhlásenia o vine), vykonáva v tomto smere autonómne dokazovanie, bez akejkoľvek viazanosti skorším schválením dohody alebo prijatím vyhlásenia o vine a nemôže pri rozhodovaní vychádzať zo schválenej dohody alebo prijatého vyhlásenia.

3/ Objektívny test nezaujatosti (jej vonkajšie zdanie) vo vzťahu k možným dôvodom vylúčenia sudcu z vykonávania úkonov trestného konania podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku („možno mať pochybnosť o nezaujatosti“) sa týka hodnotenia z pohľadu vonkajšieho nestranného pozorovateľa, ktorý je však informovaný aspoň o základných kautelách používaného procesného postupu. Vo vzťahu k otázke prezumpcie neviny ide (aj) o okolnosti uvedené v bodoch 1 a 2.

4/ Sudca, ktorý sa zúčastnil na rozhodovaní o dohode o vine a treste, neporušil prezumpciu neviny (§ 2 ods. 4 Trestného poriadku) vo vzťahu k inej osobe, ktorá sa mala podľa skutkovej vety dohody a rozsudku podľa § 334 ods. 4 Trestného poriadku podieľať na trestnej činnosti obvineného; taký sudca nie je vylúčený podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku z neskoršieho konania o obžalobe podanej proti dotknutej „inej osobe“ (môže ísť aj o spoluobžalovaného v tom istom konaní). Pravidlo uvedené v predchádzajúcej vete platí aj vo vzťahu k sudcovi, ktorý sa zúčastnil na rozhodovaní o prijatí vyhlásenia obvineného o vine podľa § 257 ods. 5, 7 Trestného poriadku a neskôr prejednávaná obžaloba sa týka inej osoby, ktorá sa

NAJvyšší SÚD
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

mala podľa rozsudku vyhláseného na podklade naposledy označeného ustanovenia podieľať na trestnej činnosti obvineného (môže ísť aj o spoluobžalovaného v tom istom konaní).

* pozri aj R 30/1998

** pozri aj R 11/2010 –II.

B.

O zaujatosti sudcu súdu prvého stupňa (na podklade § 31 ods. 1 Trestného poriadku) sa rozhoduje v bezprostrednej časovej nadväznosti na buď oznámenie takej okolnosti konajúcim sudcom (§ 32 ods. 1 Trestného poriadku) alebo námietku strany (§ 31 ods. 4, § 32 ods. 3 Trestného poriadku); námietku zaujatosti možno na tých istých dôvodoch založiť len raz (§ 32 ods. 6 Trestného poriadku alternatíva prvá). V odvolacom konaní sa konkrétna okolnosť ako dôvod (možného) vylúčenia sudcu preskúmava len vtedy, ak o nej doposiaľ nebolo rozhodnuté nadriadeným súdom podľa predchádzajúcej vety (§ 32 ods. 1 alebo § 32 ods. 5 písm. c) Trestného poriadku), keďže odvolací súd nemôže také skoršie rozhodnutie (súdu toho istého stupňa) zrušiť. Uvedené rozhodnutie vyvoláva vo vzťahu k dotknutej otázke „in concreto“ aj naďalej právne účinky (uplatní sa zásada „ne bis in idem“).

Napadnúť nevylúčenie sudcu možno vo vyššie popísanej situácii len dovolaním z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku (alebo nedôvodné vylúčenie sudcu z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku).

Celý text predmetného stanoviska (aj spolu s odôvodnením a podkladovými rozhodnutiami) bude zverejnený neskôr v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky.

trestnoprávne kolégium
Najvyššieho súdu Slovenskej republiky